

*Sygn. akt VII U 1701/14*

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy  
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: protokolant sądowy Marcin Kamionowski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 marca 2015 r. w W.

sprawy P. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania P. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 4 lipca 2014 r., znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje P. L. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 marca 2014 r. na stałe;
2. stwierdza odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt VII U 1701/14

## UZASADNIENIE

**Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.** w dniu 04 lipca 2014r., wydał decyzję (znak: (...)), mocą której odmówił ubezpieczonemu P. L. przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Rozstrzygnięcie decyzji w/w organ oparł na przepisach ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (decyzja z dnia 04 lipca 2014 r., znak: I/15/036020163 k. 54 a.r.).

**P. L.**, w dniu 08 sierpnia 2014 r., złożył za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń w S. (dalej zwany organem rentowym), odwołanie od ww. decyzji z dnia 04 lipca 2014 r., znak (...), odmawiającej mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy i wniósł o jej zmianę. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że nie zgadza się z oceną jego stanu zdrowia, dokonaną przez Komisję Lekarską ZUS i decyzją organu rentowego, która w jego ocenie jest dla niego krzywdząca. Podniósł, że od czasu przebytego wypadku miewa zachwiania równowagi i ostre bóle głowy połączone z wymiotami, a także cierpi na niedowład prawej ręki i lewej stopy. Ponadto wskazał na niedowład lewej strony twarzy oraz głuchotę lewego ucha i ślepotę lewego oka a także niedomykanie się lewej powieki, w której został uszkodzony nerw. Stwierdził także, że pogarsza mu się zakres widzenia w prawym oku, w którym uszkodzony został mięsień i nerw, a także miewa częste bóle stawów i puchnięcie nóg, w których znajdują się metalowe śruby. Wskazane

powyżej okoliczności powodują, że pozostaje on niezdolny do pracy i wymaga dalszego leczenia i rehabilitacji. Na tej podstawie ubezpieczony wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przyznanie mu prawa do świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy (odwołanie z dnia 08 sierpnia 2014 r. k. 2 a.s.).

**Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**, w dniu 27 sierpnia 2014 r. zajął stanowisko w sprawie i wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu odpowiedzi organ rentowy wskazał, że ubezpieczony został w toku postępowania skierowany do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 24 czerwca 2014 r. nie stwierdziła u niego niezdolności do pracy. Na tej podstawie decyzją z dnia 04 lipca 2014 r., znak: (...) organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (odpowiedź na odwołanie z dnia 27 sierpnia 2014 r., k. 85-86 a.s.).

Na rozprawie w dniu 24 lutego 2015 r. odwołujący oświadczył, że wnosi o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uznanie go za osobę trwale częściowo niezdolną do pracy (protokół rozprawy z dnia 24 lutego 2015 r. k. 81-82 a.s.).

#### **Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:**

P. L. (urodzony w dniu (...)) w dniu 31 marca 2014 r. złożył w organie rentowym wniosek o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (wniosek z dnia 31 marca 2014 r. wraz z załącznikami k.1-11a.r.).

W toku postępowania wyjaśniającego odwołujący został skierowany na badanie lekarskie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 20 maja 2014 r., po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej, w tym: wywiadu zawodowego, a z przebiegu leczenia: zaświadczenia o stanie zdrowia, kart informacyjnych z leczenia szpitalnego o przebytej rehabilitacji leczniczej, historii zdrowia i choroby pacjenta ustalił, że stopień upośledzenia sprawności organizmu P. L., nie powoduje u niego niezdolności do pracy (orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 20 maja 2014 r. k. 33-34 a.r.).

Pismem z dnia 30 maja 2014 r. P. L. wniósł sprzeciw od wskazanej powyżej decyzji lekarza orzecznika ZUS z dnia 20 maja 2014 r., zarzucając ww. decyzji, iż nie odzwierciedla ona jego faktycznego stanu zdrowia oraz wskazał, że lekarz orzecznik ZUS nie zapoznał się z prawidłowo z dokumentacją medyczną i w sposób nierzetelny przeprowadził badanie, na podstawie którego wydana została decyzja odmowna (sprzeciw z dnia 30 maja 2014 r., k. 23-24 a.r.).

W związku z wniesionym sprzeciwem została powołana Komisja Lekarska, która po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej, wydała w dniu 24 czerwca 2014 r. orzeczenie, w treści którego wskazała, że stopień upośledzenia sprawności organizmu P. L., nie powoduje u niego niezdolności do pracy (orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 24 czerwca 2014 r., k. 26-27 a.r.).

W oparciu o powyższe orzeczenie organ rentowy wydał w dniu 04 lipca 2014 r. decyzję, znak: (...), odmawiającą ubezpieczonemu prawa do świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że ubezpieczony nie spełnia przesłanek wynikających z przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., Nr 1440 z późn. zm.), a mianowicie stwierdzono, iż nie jest on niezdolny do pracy (decyzja ZUS z dnia 04 lipca 2014 r., k. 54 a.r.).

W związku z niekorzystną decyzją organu rentowego P. L. złożył odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 08 sierpnia 2014 r. k. 2 a.s.).

W toku postępowania Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów neurologa i ortopedy, celem ustalenia czy wnioskodawca utracił zdolność do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, czy jest to niezdolność częściowa lub całkowita, jeśli tak to na jaki okres, ze szczególnym wskazaniem jaka jest data początkowa tej niezdolności (postanowienie z dnia 11 września 2014 r., k. 7 a.s.).

W opinii z dnia 29 grudnia 2012 r. biegły sądowy z zakresu ortopedii i traumatologii M. G. rozpoznał u odwołującego: przebyty uraz czaszkowo-mózgowy po upadku z wysokości w 2011 r., przebyte złamanie miednicy – panewki prawej

i kości łonowej i kulszowej, przebyte złamanie szyjki kości ramiennej prawej, przebyte złamanie piety prawej i kości piszczelowej lewej po leczeniu operacyjnym oraz przebyte w 2001 r. złamanie kręgosłupa piersiowego. Na podstawie analizy przedstawionej dokumentacji, zebranego wywiadu oraz przeprowadzonego badania biegły stwierdził, że aktualny stan zdrowia odwołującego stanowi o jego częściowej niezdolności do pracy. Podkreślił, że odwołujący przed doznany uraz wykonywał pracę dekarza, tj. pracę ciężką oraz pracę na wysokości. Z uwagi jednak na utrzymujące się u niego ograniczenia ruchomości narządu ruchu, tj. stawów ramiennego prawego i obu stawów skokowych, nie ma możliwości kontynuacji wcześniejszego zatrudnienia. Biegły zaznaczył przy tym, że odwołujący rokuje poprawę, tj. wymaga jeszcze konsolidacji w obrębie złamań i rehabilitacji, co poprawi u niego sprawność stawów. W konkluzji stwierdził jednak, że P. L. jest nadal częściowo niezdolny do pracy na okres do dnia 31 grudnia 2015 r. w związku z wypadkiem, którego doznał w październiku 2012 r. (opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii i traumatologii M. G. z dnia 29 grudnia 2012, k. 22-24 a.s.).

Podobnie biegły z zakresu neurologii - W. Z. po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną zawartą w aktach sprawy stwierdził że, odwołujący się ma wyjątkowo obciążający wywiad chorobowy. Na tej podstawie w opinii z dnia 13 października 2014 r. biegły stwierdził, że z punktu widzenia neurologicznego u odwołującego występuje encefalopatia pourazowa z zespołem piramidowym prawostronnym, uszkodzenie nerwów: VI prawego, nerwu VII lewego oraz głuchota i ślepotą po stronie lewej. W ocenie biegłego powyższe wskazuje na istotne upośledzenie zdolności psychofizycznej w aspekcie niezdolności odwołującego do pracy. Tym samym stan neurologiczny badanego stanowi o jego częściowej trwałej niezdolności do pracy. Co więcej, zdaniem biegłego objawy encefalopatii istniały już podczas badania w organie rentowym, które zostało przeprowadzone w dniu 20 maja 2014 r. i już wtedy kryterium częściowej, trwałej niezdolności do pracy występowało, a pomimo tego nie zostało przez ZUS ustalone. Biegły zaznaczył, że badanie neurologiczne wykonane w organie rentowym było wyjątkowo niedokładne i nie uwzględniało bardzo ciężkiego urazu czaszkowo- mózgowego doznanego przez odwołującego (opinia biegłego W. Z. z dnia 13 października 2014 r., k. 18-19 a.s.)

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w tym na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach rentowych odwołującego. Ich autentyczność, jak również zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania, dlatego też Sąd uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy, mogący stanowić podstawę czynienia ustaleń faktycznych w sprawie.

Jednocześnie w toku sprawy Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów z zakresu neurologii oraz ortopedii i traumatologii celem jednoznacznego ustalenia stanu zdrowia odwołującego. W ocenie Sądu wnioski zawarte w sporządzonych przez biegłych opiniach należy podzielić w całości. Opinie zostały bowiem wydane po przeprowadzeniu szczegółowego badania przedmiotowego odwołującego i wnikliwej analizie całości dokumentacji medycznej zawartej zarówno w aktach sądowych, jak i aktach rentowych ubezpieczonego. Opinie biegłych specjalistów są wyczerpujące, a także zostały sporządzone w sposób jasny i logiczny oraz nie pozostawiają wątpliwości, co do dokładnego określenia stanu zdrowia odwołującego. Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy uznał, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowi wystarczającą podstawę do wydania orzeczenia kończącego postępowanie.

#### **Sąd Okręgowy zważył co następuje:**

Odwołanie P. L. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 04 lipca 2014 r., znak: (...) jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie jedyną kwestią sporną pomiędzy stronami postępowania pozostawało spełnienie przez odwołującego przesłanki niezdolności do pracy. Pozostałe warunki do otrzymania świadczenia rentowego zostały spełnione, wobec czego nie były kwestionowane przez organ rentowy i tym samym nie mogły stanowić przedmiotu rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd Okręgowy podziela tezę wyrażoną w wyroku Sądu Najwyższego z dnia z 20 maja 2004 r. (II UK 395/03) według, której postępowanie sądowe w sprawach dotyczących ubezpieczenia

rentowego wszczynane jest w rezultacie odwołania wniesionego przez ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ma więc ono charakter odwoławczy. Jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem – a w aspekcie formalnym i materialnym - decyzji wydanej przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu. Jest zatem postępowaniem kontrolnym. Badanie owej legalności decyzji i orzekania jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego oraz prawnego istniejącego w chwili wydawania decyzji. Mówiąc inaczej - o zasadności przyznania lub odmowy przyznania świadczenia decydują okoliczności istniejące w chwili ustalenia do niego prawa. Postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy. Biegli sądowi nie zastępują lekarza orzecznika ZUS. Zgodnie z posiadaną wiedzą specjalistyczną poddają ocenie merytorycznej trafność wydanego przez niego orzeczenia o zdolności wnioskodawcy do pracy lub jej braku.

Zgodnie z treścią art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz.1440 z późn. zm.) - zwanej dalej: „ustawą emerytalną” renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki :

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych i nieskładkowych wymienionych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W treści wskazanej powyżej regulacji zostały określone warunki konieczne do powstania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Warunki te muszą być spełnione łącznie. Niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu (art. 12 ustawy). Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania, co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy) (por. wyrok Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 28 stycznia 2004 roku, II UK 222/03). Prawo do świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy przysługuje zatem w wypadku wypełnienia wszystkich przesłanek z art. 57 pkt.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

Przechodząc do merytorycznej oceny zasadności złożonego przez ubezpieczonego P. L. odwołania wskazać należy, że zaskarżona decyzja organu rentowego jest nieprawidłowa, albowiem nie odpowiada rzeczywistemu stanowi rzeczy. W przedmiotowej sprawie, Sąd uwzględnił opinie wydane przez biegłych i uznał je za wyczerpujące, poddające wszechstronnej analizie stan zdrowia ubezpieczonego w odniesieniu do jego możliwości zawodowych. Wnioski zawarte w przedmiotowych opiniach nie nasuwały wątpliwości, co do ich trafności, zatem brak było podstaw do dalszego prowadzenia postępowania dowodowego. Biegli są bowiem doświadczonymi specjalistami z tej dziedziny medycyny, która odpowiada schorzeniom ubezpieczonego. Opinie wydali po zapoznaniu się ze wszystkimi dokumentami leczenia przedłożonymi przez ubezpieczonego. W ocenie Sądu biegli rzeczowo uzasadnili swoje stanowisko odnośnie zdiagnozowanych u wnioskodawcy schorzeń i ich wpływu na jego zdolność do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Jest oczywistym, że w sytuacji gdy specjaliści chociażby jednej z dziedzin nauk medycznych stwierdzają niezdolność ubezpieczonego do pracy, to można uznać, że odwołujący z powodu istniejących u niego schorzeń jest niezdolny chociażby częściowo do podejmowania i wykonywania pracy zarobkowej. W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że P. L., z powodu przebytego w 2012 r. wypadku - upadku z wysokości i doznanych w związku z tym obrażeń nie może wykonywać dotychczasowej pracy fizycznej jako dekarz.

Sąd Okręgowy na podstawie opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów powołanych w sprawie uznał, że występujące u odwołującego się naruszenie sprawności organizmu uzasadnia orzeczenie w stosunku do niego częściowej trwałej niezdolności do pracy. Jak wskazał biegły neurolog dr med. W. Z., wnioskodawca ma istotnie upośledzoną zdolność psychofizyczną w aspekcie zdolności do pracy z uwagi na występującą encefalopatię pourazową

z zespołem piramidowym prawostronnym, uszkodzeniem nerwu VI prawego, nerwu VII lewego oraz głuchotą i ślepotą po stronie lewej. Aktualny stan neurologiczny stanowi zatem o jego częściowej niezdolności do pracy, bowiem uniemożliwia mu świadczenie pracy zgodnie z dotychczas wykonywanym zawodem. Podkreślenia wymaga również fakt, że ubezpieczony wykonywał zawód dekarza, a więc zawód wymagający bardzo ciężkiej pracy fizycznej i pełnej sprawności fizycznej. Ubezpieczony nie jest obecnie w stanie wykonywać takiej pracy ze względu na stan zdrowia.

Sąd Okręgowy, zlecając sporządzenie opinii przez biegłego ortopeda i neurologa zweryfikował tym samym prawidłowość oceny stanu zdrowia odwołującego, dokonanej przez Lekarza Orzecznika ZUS oraz Komisję Lekarską ZUS. Jak już zostało wskazane, decydujące znaczenie w tym zakresie miała opinia wydana przez biegłego neurologa W. Z., który uznał że P. L. jest trwale częściowo niezdolny do pracy, a niezdolność ta istniała już podczas badania przez Lekarza Orzecznika i wydanej na tej podstawie opinii z dnia 20 maja 2014 r. Biegły stwierdził ponadto, że badanie neurologiczne wykonane przez ZUS było wyjątkowo niedokładne i nie uwzględniało bardzo ciężkiego urazu czaszkowo-mózgowego. Jednocześnie w toku postępowania odwoławczego biegli nie uznali za celowe uzupełnienia dokumentacji medycznej.

Nie ulega zatem wątpliwości, że dokumentacja medyczna, tożsama z tą jaką dysponował organ orzeczniczy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przedstawiona do oceny biegłych sądowych orzekających w postępowaniu przed Sądem Okręgowym przemawia za konkluzją, że organ rentowy dopuścił się naruszenia § 3 ust. 1 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2004 r., co w kontekście prawa do odsetek uzasadniałoby uznanie jego błędu w ustaleniach faktycznych, jako przesłanki uzasadniającej odpowiedzialność organu rentowego z tytułu wypłaty odsetek za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, a opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa, prowadzi do obowiązku organu uiszczenia odsetek od przyznanego z opóźnieniem należnego ubezpieczonemu świadczenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 18 września 2014 r. o syng. III AUa 16/14).

W realiach rozpoznawanej sprawy, odwołujący się wnioskował o zmianę zaskarżonej decyzji, poprzez przyznanie na jego rzecz prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Sąd Okręgowy podzielił wskazane stanowisko biegłych z zakresu ortopedii i neurologii uznając, że istotnie zachodzą podstawy, aby uznać ubezpieczonego za osobę częściowo trwale niezdolną do pracy. Konsekwencją tego jest przyznanie ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe.

W tym stanie rzeczy, z uwagi na fakt, że odwołujący jest osobą trwale całkowicie niezdolną do pracy, to spełnia ustawowe przesłanki, które są niezbędne do otrzymania świadczenia rentowego z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 01 marca 2014 r., tj. od miesiąca złożenia wniosku na stałe.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

Wskazać również należy, że Lekarz Orzecznik ZUS ustalając niezdolność ubezpieczonego do pracy, błędnie pominął istotne okoliczności dotyczące stanu zdrowia wnioskodawcy, a Komisja Lekarska również dysponując tą samą dokumentacją medyczną i historią choroby odwołującego także uznała, że wnioskodawca nie jest osobą niezdolną do pracy. Tym samym uznać należy, że opóźnienie w wypłacie świadczenia rentowego jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność. Stosownie bowiem do treści art. 118 ust. 1 i 1a ustawy emerytalnej organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Taką możliwość organ rentowy miał już w dacie wydania orzeczenia przez Komisję Lekarską ZUS, tj. w dniu 24 czerwca 2014 r., a zatem zgodnie z powołanym przepisem w zwłoce pozostawał po upływie 30 dni od tej daty – tj. od dnia 24 lipca 2014 r.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w niniejszej sprawie, o czym orzekł w pkt 2 wyroku.

## ZARZĄDZENIE

(...)

(...)